

N O T Ă

privind rezultatele verificării procesului de executare de către Ministerul Culturii și Turismului a prevederilor Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 421-XV din 16 decembrie 2004 privind aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției și a Planului de acțiuni pentru realizarea ei și a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.615 din 28.06.2005 „Privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul instituțiilor publice” în perioada primului semestru a anului 2006 și aspecte privitoare la evaluarea riscurilor de corupție în cadrul instituției respective.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Grupului de monitorizare din 13 aprilie 2005, ținând cont de sarcinile trasate de conducerea țării și în conformitate cu prevederile Hotărârii Grupului de monitorizare nr.2 din 31.05.2006, a fost instituită Comisia de lucru a grupului de monitorizare în următoarea componență:

- **președintele comisiei – Victor Colin**, șef adjunct al Direcției generale analitică, prognoză și prevenire a CCCEC, secretar al Grupului de monitorizare
- **membrii comisiei:**
- **Grigore Ciubuc**, șef al Direcției urmărire penală și combaterea încălcărilor regulilor vamale a Serviciului vamal;
- **Viorel Cibotaru**, director de programe la Asociația obștească „Institutul de Politici Publice”;
- **Ludmila Dimitrișin**, șef al Direcției generale finanțele autorităților judecătorești, organelor de asigurare a ordinii publice, apărării și securității statutului a Ministerului finanțelor;
- **Iurie Tișcu**, șef al Direcției analitico-organizatorice a Ministerului dezvoltării informaționale,

care au efectuat verificarea executării de către Ministerul culturii și turismului a prevederilor Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 421-XV din 16 decembrie 2004 privind aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției și a Planului de acțiuni pentru realizarea ei și a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.615 din 28.06.2005 „Privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul instituțiilor publice” în perioada primului semestru a anului 2006 și au evaluat riscurile de corupție în cadrul instituției.

În vederea mediatizării evenimentului și crearea posibilităților de sesizare a membrilor comisiei de către persoanele interesate, pe site-ul oficial al ministerului și la biroul de permise au fost plasate anunțuri privind inițierea procedurii de control, cu indicarea telefoanelor de contact.

Conform planului și măsurilor de verificare întreprinse s-au constatat următoarele:

Pct.1 „Studierea actelor legislative și normative, inclusiv de ordin intern, care reglementează activitatea Ministerului. Se vor verifica inițiativele de perfecționare a cadrului legislativ sub aspect anticorupțional”

Ministerul Culturii și Turismului (în continuare MCT) este creat conform Legii nr.23-XVI din 14 aprilie 2005 pentru modificarea Legii nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern, în temeiul Hotărîrii Guvernului nr.357 din 23 aprilie 2005.

Ministerul Culturii și Turismului activează în baza Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1032 din 04.10.2005 și Hotărîrii Guvernului nr.550 din 07 iunie 2005 din “Cu privire la structura și efectivul-limită a aparatului central al MCT”.

În conformitate cu această hotărîre, prin ordinul Ministerului culturii și turismului nr. 355 di 15 decembrie 2005 au fost aprobate regulamentele direcțiilor, serviciilor și atribuțiile funcționale ale specialiștilor. Studiind atribuțiile stipulate în aceste regulamente s-a constatat, că sunt caracteristice funcțiilor ce le îndeplinește ministerul. Sunt prevăzute și atribuții ce se referă la respectarea regulilor de ordine internă și referitor la executarea funcțiilor în conformitate cu legislația, actele normative în vigoare și prezentul regulament.

Totodată, constatăm că cadrul legal al ministerului nu reglementează modul de prevenire și combaterea a corupției și protecționismului în rîndul angajaților, cît și a relațiilor acestora cu mediul de afaceri.

Sub aspectul verificării inițiativelor de perfecționare a cadrului legislativ sub aspectul anticorupțional, au fost examinate avizele și materialele în proces de lucru a Serviciului juridic al ministerului. Prin urmare în perioada supusă verificării, Serviciul juridic a elaborat și a remis spre avizare proiectul Legii privind protecția moralității, și a avizat 11 proiecte de acte legislative. Este de remarcat faptul că din 11 proiecte propuse spre avizare, Serviciul juridic doar la proiectul de lege privind administrația publică centrală de specialitate, a intervenit cu propunerea de completare a articolului 10 aliniatul I cu o literă nouă k), cu următorul conținut: - elaborează politica pregătirii cadrelor de specialitate în domeniul pe care îl reprezintă. În rest, avizarea pe marginea celorlalte proiecte înaintate s-a limitat la acordul tacit de susținerea integrală a acestora. La solicitarea Ministerului justiției privind prezentarea propunerilor ce țin de proiectele de legi și legi în vigoare, care urmează a fi supuse expertizei de către Consiliul Europei, răspunsul a fost formulat în sensul lipsei propunerilor din partea ministerului.

Studiind informația privind clasificarea materialelor aflate în gestiune în perioada primului semestru a anului 2006, constatăm:

1. Litigii civile și de contencios – 36 cauze;
2. Litigii de muncă – 8 cauze;
3. Litigii economice – 14 cauze, dintre care în majoritatea cazurilor obiectul litigiului sunt contractele de privatizare.

Reieșind din cele menționate, putem conclide că un risc avansat pentru minister este în legătură directă cu procesul de privatizare și de arendă a spațiilor aflate în gestiune.

Deasemenea se constată că și în alte acte normative și legislative, ce țin de arenda și privatizarea patrimoniului public, evaluarea prețurilor bunurilor proprietate publică nu sunt prevăzute careva măsuri ce țin de prevenirea corupției în sectoarele patronate.

Analiza situației privind respectarea de către angajații ministerului a legislației muncii și ordinii interioare a scos în iveală unele aspecte ce țin de ineficiența mecanismului existent întru prevenirea, depistarea, examinarea și soluționarea sub toate

aspectele a acestor prevederi din partea angajaților ministerului. Prin urmare, în perioada supusă verificării, la compartimentul sancțiuni disciplinare constatăm emiterea doar a unui ordin (nr. 40 P din 21.02.2006), prin care a fost aplicat avertisment, angajatului, pentru lipsa de la serviciu pe data de 27.01.2006. Racordînd acest caz la prevederile articolului 86 lit.(h) a Codului muncii, absența mai mult de 4 ore prevede eliberarea din serviciu.

În legătură cu cele expuse pot fi identificate un șir de riscuri legate de ineficiența aplicării prevederilor legislative privind modul de sancționare disciplinară, ca metodă de educare și prevenire a încălcărilor disciplinare din partea angajaților, cât și a modului de examinarea superficial a abaterilor disciplinare de către angajații responsabili, lipsa unei anchete de serviciu efectuată conform prevederilor legale în vigoare, fapt care v-a permite atacarea deciziilor instituției în instanța de judecată, cu recuperarea prejudiciului material și moral.

Pct.2 „Studierea structurii organizaționale a Ministerului, fișelor de post (obligatiunile de serviciu) a angajaților acestuia”

În cadrul aparatului central al ministerului activează 2 direcții generale, 10 direcții și 2 servicii cu un efectiv de personal în număr de 71 unități, dintre care 2 locuri vacante. Conform structurii organizaționale a ministerului, ministrul are în subordine 2 viceministri, 2 direcții și 2 servicii. Structura aparatului central al MCT este următoarea:

- Direcția generală politici culturale
- Direcția teatru, muzică, instituții de spectacol și uniuni de creație
- Direcția patrimoniu și arte plastice
- Direcția politici culturale în teritoriu, carte și biblioteci
- Direcția cinematografie
- Direcția generală dezvoltarea turismului
- Direcția reglementarea activității turistice
- Direcția relații internaționale și armonizare europeană
- Direcția turism intern
- Direcția analize statistice și marketing
- Direcția economie și investiții
- Direcția resurse umane și învățămînt artistic
- Serviciul juridic
- Serviciul secretariat

În conformitate cu ordinul nr.294 din 28 octombrie 2005 sferile de atribuire a conducerii ministerului sînt următoarele:

se subordonează direct ministrului

- Direcția economie și investiții
- Direcția resurse umane și învățămînt artistic (activitatea ce ține de personal)
- Serviciul juridic
- Serviciul secretariat

se subordonează viceministrului pe cultură

- Direcția generală politici culturale
- Direcția teatru, muzică, instituții de spectacol și uniuni de creație

- Direcția patrimoniu și arte plastice
 - Direcția politici culturale în teritoriu, carte și biblioteci
 - Direcția cinematografie
 - Direcția resurse umane și învățământ artistic (activitatea ce ține de învățământ artistic)
se subordonează viceministrului pe turism
 - Direcția generală dezvoltarea turismului
 - Direcția reglementarea activității turistice
 - Direcția relații internaționale și armonizare europeană
 - Direcția turism intern
 - Direcția analize statistice și marketing
- Totodată ministerul are în subordine următoarele instituții:

Instituții de spectacole și concertistice

1. Filarmonica Națională “Serghei Lunchevici”
2. Sala cu Orgă
3. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”
4. Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare “Joc”
5. Întreprinderea de Stat “Cercul din Chișinău”

T e a t r e

1. Teatrul Național de Operă și Balet
2. Teatrul Național „Mihai Eminescu”
3. Teatrul Republican “Luceafărul”
4. Teatrul “Eugene Ionesco”
5. Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P.Cehov”
6. Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”
7. Teatrul Dramatic “Alexei Mateevici”
8. Teatrul Epic de Etnografie și Folclor “Ion Creangă”
9. Teatrul Național de Stat „Vasile Alecsandri” (Bălți)
10. Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B.P.Hașdeu” (Cahul)
11. Centrul de Cultură și Artă „Ginta Latină”

Alte instituții

1. Agenția de Stat pentru Protecția moralității

M u z e e

1. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei
2. Muzeul Național de Artă al Moldovei
3. Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală
4. Casa-Muzeu „A.S.Pușkin”
5. Complexul Muzeal „Orașul Medieval “Orheiul Vechi”

Biblioteci

1. Biblioteca Națională
2. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

E d i t u r i

1. Editura de Stat “Cartea Moldovei”
2. Editura Didactică de Stat “Lumina”

Întreprinderi poligrafice

1. Întreprinderea de Stat “Combinatul Poligrafic”
2. Firma Editorial-Poligrafică “Tipografia Centrală”
3. Întreprinderea de Stat “Poligraf-Service”

Alte institutii

1. Centrul Național de Creație Populară
2. Camera Națională a Cărții

Întreprinderi din domeniul cinematografiei

1. Întreprinderea de Stat “Gaudeamus-cinema”
2. Întreprinderea de Stat “Autoservice”
3. Cinematograful “Chișinău”
4. Cinematograful “Andrieș”

5. S.A. "Cristivlad"
6. S.A. "Moldova-film"
7. S.A. "Moldcinema"
8. Edificiul din str.M.Eminescu, nr.50, mun.Chișinău

Instituții din domeniul turismului

1. Centrul Național de Perfecționare a Cadrelor din Industria Turismului
2. S.A. "Moldova-Tur"
3. S.A. "Jolly Alon"

Instituții de învățământ artistic

1. Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
2. Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”, Chișinău
3. Colegiul de Arte Plastice „Al.Plămădeală”, Chișinău
4. Colegiul de Muzică și Pedagogie, Bălți
5. Colegiul de Arte, Soroca
6. Colegiul Național de Coregrafie, mun.Chișinău
7. Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”
8. Liceul-internat Republican de Muzică „Serghei Rahmaninov”
9. Liceul-internat Republican de Arte Plastice „Igor Vieru”

Toate instituțiile subordonate dispun de regulamente de activitate aprobate de ministru, de asemenea, direcțiile au elaborat regulamentele de activitate coordonate cu viceministrii, cu șefii direcțiilor generale, cu Serviciul juridic în care sînt incluse denumirea subdiviziunii, funcțiile și obligațiunile funcționale a fiecărei unități din componența direcției.

Pct.3 „Verificarea executării prevederilor Hotărârii Parlamentului nr.421-XV din 16.12.2004 „Pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției și Planului de acțiuni, cu modificările și completările ulterioare”

În scopul organizării activității de prevenire și combatere a corupției în cadrul aparatului central și a instituțiilor din subordine, precum și întru executarea Planului de

acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 421 – XV din 16 decembrie 2004, Hotărârilor Guvernului nr. 615 din 28.06.2005 și nr. 1400 din 30.12 2005, în perioada ianuarie – mai 2006, Ministerul Culturii și Turismului a întreprins următoarele măsuri:

1. Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pentru anul 2006

Capitolul III. Educația anticorupțională

6.3 Organizarea întrunirilor în scopul promovării și implementării unor planuri de acțiuni comune ale ONG – urilor și instituțiilor de stat împotriva corupției.

În conformitate cu acest punct, în incinta ministerului au fost organizate în comun cu colaboratorii CCCEC, 2 ședințe - la data de 25 mai și la 8 iunie curent cu participarea ministrului, viceministrilor și conducătorilor subdiviziunilor Ministerului Culturii și Turismului. În cadrul primei ședințe a fost efectuată o prezentare generală a Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, au fost aduse date statistice cu privire la depistarea cazurilor de corupție în Republica Moldova, precum și rezultatele unor sondaje referitoare la perceperea de către populație a fenomenului de corupție și protecționism, a fost difuzat un film ce reflecta activitatea CCCEC. Totodată, auditoriul a fost familiarizat cu cauzele și condițiile care generează fenomenul corupției, consecințele acestuia. În același context au fost prezentate unele propuneri de prevenire a fenomenului corupției. Ședința s-a finalizat cu prezentarea cadrului juridic național anticorupție. La următoarea ședință, colaboratorii CCCEC au prezentat recomandări asupra măsurilor ce urmează a fi incluse în planul intern de acțiuni în vederea prevenirii corupției în cadrul Ministerului Culturii și Turismului și instituțiilor din subordine. Totodată au fost demonstrate scheme, modele de planuri, precum și indicatori de evaluare a măsurilor realizate. O atenție deosebită s-a acordat mecanismului de evaluare a riscurilor de corupție, identificarea zonelor de risc avansat, precum și a măsurilor de eliminare a riscurilor identificate.

6.4. Organizarea expozițiilor și altor manifestări cultural–artistice cu tematica anticorupție.

Întru executarea punctului în cauză, în perioada 31 martie – 14 aprilie 2006 la Centrul Expozițional al Uniunii Artiștilor Plastici „Constantin Brâncuși” a fost organizată o expoziție cu genericul „Pictorii contra corupției”. Responsabili de organizarea și desfășurarea acțiunii au fost CCCEC, ONG „Transparency International Moldova” și direcția patrimoniu și arte plastice a Ministerului Culturii și Turismului. Toate lucrările expuse în cadrul acestei expoziții au fost analizate și expertizate în cadrul ședinței Consiliului de experți pentru evaluarea ținutei artistice a creațiilor sculptural – monumentale și monumental–decorative.

Măsurile stipulate în planul de acțiuni pe anul 2006 nu au avut o acoperire financiară, dat fiind faptul că, la momentul aprobării *Planului de acțiuni pentru realizarea*

Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pentru anul 2006, bugetul ministerului a fost deja aprobat.

Reieșind din cele expuse mai sus, propunem includerea în proiectul bugetului pentru anul 2007 surse financiare pentru organizarea măsurilor stipulate în plan și inițierea activităților de atragere a surselor externe în formă de granturi sau donații.

6.5. Organizarea unor treninguri de instruire, programe de studii, cursuri de perfecționare pentru funcționarii publici cu subiectul normelor legale referitoare la corupție, protecționism conflict de interese etc.

Ministerul Culturii și Turismului va direcționa funcționarii din aparatul ministerului și instituțiile din subordine la Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova la cursurile cu tematica respectivă. La moment conducerea ministerului conlucrează cu directorul Centrului național de perfecționare a cadrelor din industria turismului în vederea pregătirii unui curs cu tematica de prevenire și combatere a corupției atât pentru instituțiile din subordinea ministerului, cât și pentru ascultătorii de la toate modulele citite în cadrul centrului (administrarea afacerilor în turism, managementul serviciilor turistice, managementul serviciilor hoteliere, activitate excursionistă etc.) Pe viitor se preconizează invitarea specialiștilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în cadrul acestor cursuri de perfecționare, pentru realizarea unor seminare la tema prevenirii corupției în instituții.

Pct.4 „Verificarea executării prevederilor Hotărârii Guvernului nr.615 din 28.06.2005 „Privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul instituțiilor publice”, inclusiv a planului intern de acțiuni privind prevenirea corupției și protecționismului în cadrul instituției”

În temeiul Hotărârii Guvernului nr.615 din 28 iunie 2005 “Privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul instituțiilor publice” și întru realizarea pct.10, cap.II al Planului de acțiuni pentru realizarea strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pe anul 2005, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.421-XV din 16 decembrie 2004 a fost emis ordinul MCT nr.88p din 05 iulie 2005 “Cu privire la unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului”. Ordinele referitor la prevenirea și combaterea corupției au fost distribuite spre executare sub semnătura conducătorilor în toate instituțiile subordonate Ministerului Culturii și Turismului. Atât darea în arendă a spațiilor disponibile în instituțiile subordonate, cât și desfășurarea examenelor de bacalaureat, absolvire au fost monitorizate și luate la un control strict.

În scopul realizării prevederilor Hotărârii Guvernului nr.615 din 28.06.2005 “Privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul instituțiilor publice”, Ministrul Culturii și Turismului a emis Ordinul nr. 204 din 12.06.06 „Privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul Ministerului Culturii și Turismului”, prin care s-au aprobat unele măsuri concrete de prevenire a corupției și protecționismului, printre care:

1. În Planul de activitate a Ministerului Culturii și Turismului au fost stipulate măsuri de prevenire și combatere a corupției.
2. Prin ordinul ministrului nr. 88p din 05.07.2005 în sarcina Dnei Tatiana Lăpăciș, viceministrul culturii și turismului a fost pusă responsabilitatea pentru prevenirea corupției și protecționismului în cadrul aparatului central al ministerului.
3. În scopul organizării controlului intern asupra respectării de către funcționari a cerințelor legislației, întru prevenirea cazurilor de corupție și monitorizarea implementării măsurilor instituționale de prevenire a corupției și protecționismului, a fost creat Grupul responsabil de organizarea activității de prevenire și combatere a corupției și protecționismului în cadrul aparatului central al ministerului și instituțiile din subordine (ordinul ministrului nr. 202 din 09.06). În componența Grupului intră viceministrul, directorii direcțiilor generale și șefii de subdiviziuni.
4. Grupul responsabil a elaborat Planul intern de acțiuni în vederea prevenirii corupției în cadrul Ministerului Culturii și Turismului și instituțiilor din subordine și realizării Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, care a fost aprobat prin ordinul ministrului nr. 204 din 12.06.06.
5. În scopul organizării activității de prevenire și combatere a corupției și protecționismului în instituțiile din subordinea ministerului a fost expediată o circulară conducătorilor respectivi, prin care a fost solicitată:
 - Crearea în cadrul instituțiilor a grupurilor responsabile de organizarea activității de prevenire și combatere a corupției și protecționismului;
 - Elaborarea în termen de 3 zile a planurilor de acțiuni interne în vederea prevenirii și combaterii corupției în cadrul instituției respective, cu indicarea termenilor de realizare și a persoanelor responsabile;
 - Intensificarea activității de profilaxie a cazurilor de corupție și protecționism și asigurarea mediatizării cazurilor depistate;
 - Prezentarea lunară în adresa ministerului a rapoartelor și notelor informative despre executarea planurilor aprobate și despre depistarea cazurilor de corupție.
6. Pe site-ul ministerului, pe lădița poștală și la biroul de permise au fost plasate anunțuri pentru potențialii doritori de a prezenta informații referitoare la comiterea actelor de corupție de către angajații ministerului și ai instituțiilor din subordine, precum și sugestii și opinii pe marginea activității de prevenire și combatere a fenomenului de corupție. Până în prezent adresări la subiectul în cauză nu au fost înregistrate.

Necătând la măsurile preconizate în anexa ordinului respectiv, MCT până la inițierea controlului nu a elaborat un plan intern prin care să fie elucidate măsurile concrete de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul aparatului central al ministerului și subdiviziunilor subordonate acestuia, cât și termenii și responsabilii de executare a acestor măsuri.

Totodată, în procesul controlului ministerul cu suportul direct al Centrului a elaborat proiectul planului intern de acțiuni de prevenire a corupției, care a și fost aprobat de către conducerea MCT.

Pînă la moment, în cadrul Ministerului Culturii și Turismului, nu au fost semnalate denunțări a unor acte de corupție.

Este de menționat faptul că ministerul nu acordă o atenție sporită procesului de prevenire și combatere a corupției în instituțiile subordonate acestuia, specializate cu funcții de control, angajații cărora intră în contact direct cu agenții economici și societatea civilă, existând posibilitatea coruperii acestora. Din discuțiile purtate cu agenții economici din industria turismului, ultimii sau arătat dispuși de a participa la un sondaj de opinii, cu întocmirea chestionarului pentru beneficiarii de servicii ai Ministerului Culturii și Turismului, scopul căruia este evaluarea calității serviciilor și nivelul credibilității societății față de ei. În același rînd, oamenii de afaceri sau arătat nemulțumiți de atitudinea unor funcționari față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, invocînd situații cînd funcționarii direct au solicitat recompense sau au creat situații de acest gen.

Din analiza celor expuse, precum și luînd în considerație propunerile agenților economici din sfera turismului, considerăm oportun revizuirea cadrului legislativ ce reglementează activitatea turistică sub aspect anticorupțional. De asemenea, ar fi benevenit din partea Ministerului Culturii și Turismului de a invita reprezentanții mediului de afaceri la o masă rotundă, cu scopul elucidării problemelor existente și elaborarea unui mecanism de soluționare a acestora.

Pct.5 Stabilirea criteriilor de selectare și încadrare-promovare a personalului în cadrul Ministerului după criteriile profesionalismului, competenței și eficienței, crearea condițiilor necesare de muncă.

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.550 din 07 iunie 2005 “Cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită ale aparatului central al Ministerului Culturii și Turismului”, Ministerul este constituit după următoarea structură:

1. **Direcția generală politici culturale:**
 - direcția teatru, muzică, instituții de spectacol și uniuni de creație;
 - direcția patrimoniu și arte plastice;
 - direcția politici culturale în teritoriu, carte și biblioteci;
 - direcția cinematografie.
2. **Direcția generală dezvoltarea turismului:**
 - direcția reglementarea activității turistice;
 - direcția relații internaționale și armonizare europeană;
 - direcția turism intern;
 - direcția analize statistice și marketing.
3. **Direcția economie și investiții**
4. **Direcția resurse umane și învățămînt artistic**
5. **Serviciul juridic**

6. Serviciul secretariat

Reieșind din structura aprobată efectivul-limită al Ministerului Culturii și Turismului constituie 67 unități.

În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.13 din 03 ianuarie 2006 structura aparatului central al ministerului a fost suplimentată cu 4 unități, fiind instituită Secția proiecte culturale.

Potrivit structurii aprobate de către Ministerul Culturii și Turismului al Republicii Moldova statele de personal au fost completate cu specialiști de înaltă calificare. Selectarea și recrutarea candidaților pentru ocuparea posturilor de muncă a fost efectuată în temeiul evaluării studiilor de profil, aptitudinilor profesionale, experienței de muncă, capacităților luării de decizii, competenței, obiectivității, comportamentului civilizat, cult atît cu instituțiile, organizațiile, cît și cu cetățenii particulari, ținutei adecvate disciplinei și calității îndeplinirii sarcinilor ce îi revin în raport cu funcția deținută.

În scopul asigurării calității muncii efectuate în cadrul aparatului Ministerului Culturii și Turismului angajaților li se asigură cursuri de perfecționare conform graficului aprobat de către Guvernul Republicii Moldova la Academia de Administrare Publică pe lîngă Președintele Republicii Moldova.

În cadrul aparatului central al Ministerului Culturii și Turismului activează 3 doctori în științe, 1 conferențiar universitar, 9 funcționari au absolvit, iar alții 4 sunt audienți la anul II și III de studii la Academia de Administrare Publică pe lîngă Președintele Republicii Moldova.

Atestarea funcționarilor aparatului se efectuează în conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.522 din 20.05.2004 despre aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea funcționarilor publici.

La 31 ianuarie 2006 prin Hotărîrea Colegiului Ministerului, a fost aprobat Planul de acțiuni pentru realizarea prevederilor stipulate în Planul de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice centrale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.711 din 15 iulie 2005.

Necățînd la unele succese, obținute în direcția dată, totuși, lipsa transparenței în selectarea și încadrarea personalului a condus la faptul, că funcțiile vacante au fost completate fără a fi anunțate concursuri.

Pct.6 Evaluarea asigurării transparenței și imaginii adecvate în activitatea ministerului și instituțiilor, întreprinderilor subordonate ministerului, precum și conlucrarea cu societatea civilă în vederea prevenirii coruperii angajaților

În cadrul verificării (discuții cu persoane responsabile și prezentarea materialelor solicitate) s-a stabilit că în conformitate cu ordinul ministrului CT „28 p” din 07.02 2006 dra Borzin Rodica, consultant, Direcția cinematografie a Direcției generale politici culturale se abilitază cu responsabilități de relații cu presa. Prin scrisoarea nr. 04-07/1112 din 17.04 2006 adresată Guvernului Republicii Moldova, Ministrul CT A. Cozma informează, că „toți reprezentanții mass media interesați despre activitatea Ministerului Culturii și Turismului, precum și despre rezultatele acestei activități, au acces liber și gratuit la toate sursele de informații, fără perceperea anumitor plăți”. În

scrisoare se menționează, însă, că „ținând cont de faptul că funcționarii publici , pun, în mod gratuit la dispoziția solicitanților informații privind activitatea culturală și turistică, în bugetul Ministerului nu sînt planificate surse financiare în acest sens” (!?). Referitor la modul în care este făcută publică informația despre minister și instituțiile subordonate, ministrul informează Guvernul că „sînt organizate conferințe de presă, în acest sens fiind prevăzută din anul curent o sală de protocol. ...aplicînd principiul transparenței, ședințele Colegiului ministerului sînt deschise, reprezentanții mass media sînt informați și invitați cu regularitate la acțiunile desfășurate de minister. Informații oficiale sînt plasate și pe pagina de Internet a ministerului (www.turism.gov.md)”. (notă: toate încercările de a accesa acest site au eșuat).

În activitatea sa, persoana responsabilă de relațiile cu mass media se conduce de Regulamentul unic de organizare și funcționare a Serviciului de presă guvernamental din 08. 2004, de Regulamentul privind utilizarea Sălilor de ședință din incinta Casei Guvernului și de Programul de colaborare a Ministerului Culturii și Turismului cu mass media din 17. 06 2006, Planul de activități culturale privind formarea imaginii țării noastre peste hotare (2006-2008), Regulamentul cu privire la modul de administrare, menținere și actualizare a paginii Web din august 2005, dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 0701/a-80 din 04. 11. 2005.

Sugestie. Totodată, s-a constatat lipsa unei strategii de comunicare publică a ministerului (atît a unei strategii formale, cît și a unei neformale), care ar putea conține scopul și obiectivele unei comunicări moderne, s-ar referi la un set de valori europene, ar defini ariile și domeniile specifice de comunicare pentru MCT, ar concretiza acțiunile și ar încadra promovarea politicilor culturale și de turism într-o albie temporală durabilă.

Activitate

Din discuții cu responsabilii MCT și din materialele prezentate (în anexă) se poate face concluzia că acitivitățile de informare și comunicare publică se realizează sporadic, atît în cadrul realizării parțiale a planului de colaborare cu mass media, cît și ad-hoc, în urma adresărilor și solicitărilor mass media. **Avînd în vedere obiectivul estimării angajării MCT în acțiuni de explicare/informare/educație publică sub aspectul îndeplinirii prevederilor Planului de acțiuni, se poate constata că MCT încă nu a întreprins nimic magistral în această direcție, dar și nu este elaborat încă un mecanism de reacționare la teme de interes public major. Astfel, în cîteva cazuri de rezonanță sporită, cum ar fi cazurile „clădirii din patrimoniul istoric de pe bul. Ștefan cel Mare distruse abuziv”; organizării și desfășurării concursului „Eurovision” ș.a., în pofida mai multor apeluri ale mass media, comentariilor și întrebărilor vis-avis de poziția oficială a MCT, în contextul presupunerilor de existență a unor interese obscure sau a cazurilor de corupție, nu a fost nici o reacție organizată a MCT, comunicarea reducîndu-se la cîteva declarații publice personale a ministrului, expuse și ca poziția Guvernului. Un alt aspect specific al MCT, care-și lasă amprenta și asupra modului de informare și comunicare publică a MCT, este divizarea strictă, unilaterală și non-comunicațională dintre domeniile (de fapt, direcțiile) de cultură și turism. Totodată, specificul domeniului MCT, care presupune un interes sporit față de activitatea curentă a instituțiilor și așezămintelor culturale, a instituțiilor și firmelor de turism face ca ministerul ca instituție și personalul ministerului**

să fie într-un vizor permanent al mass media și cercurilor culturale, al consumatorilor producției culturale, apărând frecvent în publicațiile periodice, programele radiofonice și televizate, în discursurile publice. În acest sens, este absolut iminentă consolidarea capacităților de comunicare și informare publică a MCT, în general, cât și pe segmentul activităților anticorupționale.

Pct .7 Solicitarea tuturor documentelor care sunt eliberate de către minister și instituțiile subordonate acestuia contra plată agenților economici și persoanelor fizice

- ***Legalitatea scoaterii bunurilor culturale peste hotarele Republicii Moldova***

În conformitate cu prevederile Legii privind ocrotirea monumentelor nr.1530-XII din 22 iunie 1993, Hotărîrii Guvernului nr.1032 din 4 octombrie 2005 cu privire la aprobarea Regulamentului Ministerului Culturii și Turismului, Ministerul Culturii și Turismului asigură desfășurarea procesului de de export și import a valorilor culturale, precum și autorizarea acestora.

Prin Ordinul Ministrului Culturii nr.233 din 13 august 2002 este aprobat Regulamentul privind exportul și importul bunurilor culturale și Normele privind metodologia exportului bunurilor culturale care nu fac parte din patrimoniul cultural național.

Regulamentul nominalizat stabilește ordinea unică de export și import al bunurilor materiale ce se referă la toate bunurile culturale indiferent de titlul de proprietate ale acestora. Funcțiile organelor de stat pentru reglementarea și controlul asupra exportului și importului bunurilor culturale, conform legislației în vigoare sînt exercitate, de către Ministerul Culturii și Turismului, Serviciul de Stat de Arhivă și Serviciul Vamal, în limitele competenței fiecăruia.

Conform prevederilor Ordinului Ministrului Culturii nr.04 din 11 ianuarie 2003 dreptul de a efectua expertiza bunurilor culturale, care urmează a fi exportate sau importate peste și în hotarele Republicii Moldova, și de eliberare a autorizațiilor respective este atribuită Direcției Arte Plastice, Direcției Teatru și Muzică (actualmente Direcția patrimoniu și arte plastice). Autorizația de expertiză nu se poate elibera mai devreme de 3 zile de la data solicitării și mai tîrziu de 30 de zile, iar pentru primele 15 zile se va percepe taxa de urgență.

Certificatul de scoatere a bunurilor culturale peste hotarele Republicii Moldova se semnează de o singură persoană – Șeful Direcției Patrimoniu și Arte Plastice (DI Nicolae Răileanu). În perioada 3 ianuarie- 8 iunie 2006, au fost eliberate 381 certificate de scoatere a bunurilor culturale peste hotarele țării.

Tariful serviciului privind expertiza și certificarea valorilor culturale mobile și imobile (pentru un obiect) este stabilit în mărime de 11 lei, și aprobat prin Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.1311 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la aprobarea nomenclatoarelor serviciilor cu plată prestate de către Ministerul Culturii și Turismului și instituțiile subordonate”.

Identificarea riscului.

În cazul când Certificatul de scoatere a bunurilor culturale peste hotarele Republicii Moldova este semnată de o singură persoană, riscul este cu mult mai mare decât ar fi semnat de mai multe persoane.

Propuneri.

Dat fiind faptul, că controlul asupra respectării ordinii exportului și importului bunurilor culturale este efectuat și de Serviciul Vamal, întru evitarea dublării funcțiilor ce le revine ambelor structuri, precum și în contextul Strategiei de reformă a administrației publice centrale în Moldova și simplificarea procedurii ce ține de acest subiect, se consideră ca permisiunea trecerii bunurilor culturale peste hotarele țării să fie efectuată de către Serviciul Vamal, în baza îndeplinirii de către cetățeni a declarației vamale.

• *Modalitatea și corectitudinea efectuării controalelor la firmele turistice*

Conform prevederilor Legii turismului nr.798-XIV din 11 februarie 2000 și Hotărârii Guvernului nr.862 din 26 iulie 2004 privind perfecționarea sistemului de control de stat specializat, Ministrul culturii și turismului a aprobat la 16 februarie 2006 Regulamentul cu privire organizarea și desfășurarea controalelor și supravegherea activității agenților economici din domeniul turismului.

Acest Regulament stabilește modul de organizare și desfășurare a controalelor și supravegherii asupra activității agenților economici din domeniul turismului, de întocmire a actelor de control, precum și de valorificare a constatărilor controalelor.

Controalele se clasifică:

- control planificat
- control inopinat
- control repetat
- control complex specializat

Controlul activității agenților economici din domeniul turismului include următoarele aspecte: controlul respectării legislației și actelor normative de domeniu, respectării criteriilor de clasificare, controlul privind activitatea birourilor de informare și promovare turistică, privind activitatea editorială și de publicitate, controlul respectării de către titularii de licență de turism a condițiilor de licențiere.

Organizarea acțiunii de control este pusă în sarcina Șefului direcției reglementarea activității turistice și include formarea grupului de control și elaborarea programului de control.

Controlul se efectuează în baza dispoziției scrise a ministrului culturii și turismului, iar agentul economic este informat despre control în ziua începerii lui.

În cazul în care se depistează încălcări, grupul de control în termen de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii actului de control expediază scrisoarea de sesizare în adresa obiectului supus controlului privind lichidarea încălcărilor, stabilind termenul de lichidare a acestora. Dacă agentul economic nu lichidează încălcările, Ministerul Culturii

și Turismului notifică Camera de Licențiere, pentru a efectua un control mixt și a lua decizia corespunzătoare.

În perioada 01.02.-12.06.2006 a fost suspendată licența de activitate în domeniul turismului la 16 agenți economici, cu termenul suspendării de la 01.08.2006 pînă la 12.12.2006. Totodată au fost retrase 8 licențe(ianuarie-mai).

Identificarea riscului.

Actele de control întocmite în rezultatul controlului nu sînt de evidență strictă și în partea de constatare se menționează doar actele care au fost supuse controlului, nefiind stabilite rezultatele controlului.

Din informația prezentată de reprezentanții ministerului, se constată că pe perioada ianuarie –aprilie 2006 au fost efectuate 32 de controale planificate cu întocmirea actelor de control, avînd drept scop verificarea respectării legislației în vigoare. Componenta grupului de control o formează Șeful-adjunct al Direcției reglementarea activității turistice și un colaborator al direcției.

Rezultatele acestor controale pot fi divizate în două grupe:

- prezentarea documentelor de înregistrare a agentului economic
- lipsa agentului economic pe adresa juridică declarată.

- ***Corectitudinea formării și utilizării mijloacelor speciale***

Conform articolului 12 al Legii nr.847-XII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată, efectuate și prestate de instituțiile publice, și mărimea taxelor la servicii, precum și modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale se stabilesc de Guvern.

Astfel, prin Hotărîrea Guvernului nr.1311 din 12 decembrie 2005 a fost aprobat nomenclatoarele serviciilor cu plată prestate de către Ministerul Culturii și Turismului și instituțiile subordonate.

Dat fiind faptul, că modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale ale Ministerului Culturii și Turismului și a instituțiilor subordonate, ține de aceleași prevederi ale actelor legislative, s-a propus ca modul de utilizare a mijloacelor speciale să se prevadă în cadrul Hotărîrii Guvernului nr.1311 din 12 decembrie 2005, completînd-o cu o anexă nouă.

În prezent, proiectul de hotărîre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărîrii Guvernului nr.1311 din 12 decembrie 2005 este prezentat Guvernului spre examinare și aprobare.

Veniturile de la mijloacele speciale ale instituțiilor se formează din prestarea serviciilor cu plată, arenda bunurilor și sponsorizări și sînt utilizate la acoperirea cheltuielilor aferente prestării serviciilor, efectuării lucrărilor sau desfășurării activităților specifice instituțiilor.

- *administrarea patrimoniului de stat*

Chestiunea în cauză a fost verificată de controlorii Curții de Conturi, în cadrul controlului asupra corectitudinii utilizării mijloacelor financiare publice de către Ministerul Culturii și Turismului pe perioada anului 2005, și ca urmare s-a constatat următoarele.

Conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.550 din 7 iunie 2005, cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită ale aparatului central al Ministerului Culturii și Turismului, ministerul are în subordine 45 de instituții la balanța cărora sînt înregistrate fonduri fixe (patrimoniu public) în valoare de 660,0 mil.lei și deține cota parte a statului în societăți în valoare de 66,8 mil.lei. La balanța ministerului (inclusiv instituțiile bugetare) se află patrimoniu statului în valoare de 119,4 mil.lei, inclusiv la balanța aparatului central -6,3 mil.lei (inclusiv clădiri-4,3 mil.lei).

În cadrul controlului contractelor manageriale de către controlorii Curții de Conturi s-a stabilit, că cu unii manageri a întreprinderilor de stat n-au fost încheiate contracte manageriale în privința primirii în gestiunea operativă a patrimoniului statului și n-a fost indicată valoarea patrimoniului statului, astfel fiind nerespectate prevederile Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (cu modificările ulterioare). Asemenea contract n-a fost încheiat cu directorul general al Î.S. „Ansamblu Național Academic de Dansuri Populare „Joc””, iar în contractele manageriale încheiate cu directorii „Teatrul Epic de Enografie Ion Creangă” și Î.S.”Filarmonica Națională S.Lunchevici” n-a fost indicată valoarea patrimoniului statului transmis în gestiune operativă.

Urmează de menționat, că din suprafața totală a patrimoniului public de care dispune ministerul și instituțiile subordonate 308,1 mii m², suprafața transmisă în arendă diferitor structuri comerciale constituie 39,2 mii m², iar plata anuală a chiriei este de circa 17,0 mil.lei. Pentru gestionarea eficientă a patrimoniului statului, ministerul verifică și aprobă contractele de locațiune încheiate între instituțiile subordonate cu agenții economici.

Totodată, ca urmare a examinării Contractului de locațiune 42/7 din 1 iulie 2004 încheiat între Departamentul Cinematografie și SRL „ȘEL și C” pot fi menționate următoarele aspecte.

Contractul nu stabilește termenul în care urmează să fie efectuate, de către locator reparațiile capitale, iar punctul 3.4. stabilește dreptul locatarului de a face reparații curente, reutilări și amenajări ce nu constituie reparații capitale.

Prin scrisoarea locatarului din 23 decembrie 2005 acesta solicită acordul locatorului pentru a efectua reparația încăperilor respective în schimbul scutirii de plata chiriei pe un termen de trei luni, pe cînd reparația deja se efectua. Aceasta rezultă din contractele de antrepriză și facturile prezentate de către colaboratorii ministerului.

Conform actului de predare-primire a încăperilor din 1 iulie 2004 reprezentanții părților constată că „starea încăperilor transmise este bună”, prin urmare deoarece de la încheierea contractului pînă la data înaintării scrisorii menționate nu a survenit nici o necesitate stringentă de a efectua reparații capitale, conform alineatului 2 art.898 al Codului Civil, la momentul respectiv locatorul nu era obligat de a efectua reparațiile respective.

Cît privește contractul de locațiune nr.7 din 31 martie 2004, încheiat între

Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P.Cehov” și Întreprinderea mixtă moldo-rusa „Casino Național Group” S.R.L., urmează de menționat că clauza referitoare la obligația locatarului de a efectua plăți cu titlu de sponsorizări în mărime de 120,0 mii lei anual, poate fi calificată ca o diminuare a valorii contractului, deoarece articolul 875 al Codului Civil prevede, că contraprestația este reprezentată de chirie, care în cazul dat este stabilită în sumă fixă prevăzută în punctul 3.1 al Contractului. Prin urmare, în cazul în care locatarul este disponibil de a efectua și alte plăți pentru a putea folosi bunul respectiv urma de apreciat valoarea reală (de piață) a locațiunii, însă atât contractul inițial cât și acordul adițional din 2 ianuarie 2006, stabilesc doar mărimea minimă a chiriei stabilită prin Legea bugetului pe anul respectiv, astfel randamentul economic al locațiunii bunului nefiind exploatat pe deplin. În plus, simularea chiriei sub forma unor plăți de sponsorizare de care beneficiază, așa cum rezultă din pct.3.6 al Contractului, alte persoane juridice, diminuează veniturile locatorului care ar putea fi obținute din locațiunea bunului.

De asemenea, simularea chiriei sub forma unor plăți de sponsorizare creează impedimente în evidența veniturilor locatarului, deoarece regimul juridic al plăților respective este diferit, astfel în primul rând reprezentând cheltuieli reale, iar în al doilea caz locatarul poate beneficia de o scutire suplimentară la impozitul pe venit obținut din activitatea persoanei juridice respective.

- *brevetarea activității turistice*

Potrivit prevederilor art.14 al Legii turismului nr.798-XIV din 11 februarie 2000, persoana care administrează o agenție de turism, o filială a acestuia sau o structură de primire turistică, managerul și ghidul, precum și celelalte persoane care ocupă funcții conform nomenclatorului funcțiilor în domeniul turismului, sînt obligați să dețină brevet de turism, prin care se atestă pregătirea profesională a persoanelor în domeniul respectiv.

Prin Ordinul nr.51 din 1 noiembrie 2001 al Agenției Naționale de Turism, este aprobat Nomenclatorul funcțiilor în domeniul turismului, Criteriile pentru acordarea brevetului de turism și Regulamentul cu privire la brevetarea activității turistice.

Brevetul se eliberează de către Ministerul Culturii și Turismului, individual fiecărei persoane.

Titularii de brevet sînt obligați să urmeze cel puțin o dată în 3 ani cursuri de reciclare și de perfecționare profesională în domeniul turismului. Aceste cursuri sînt organizate de Centrul Național de Perfecționare a Cadrelor din Industria Turismului, care activează în baza planurilor și programelor de pregătire aprobate de Ministerul Culturii și Turismului și Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

Serviciile pentru plata brevetului, eliberarea duplicatelor, precum și alte servicii prestate de minister ce țin de brevetarea activității turistice se efectuează contra plată, și nivelul tarifului este prezentat în Anexa 3 la Regulamentul cu privire la brevetarea activității turistice (de la 250 lei pînă la 850 lei, în dependență de categoria atribuită).

Termenul de eliberare a brevetului și de comunicare privind neeliberarea brevetului de turism este de cel mult 10 zile lucrătoare din data depunerii documentelor.

Urmează de menționat, că în perioada ianuarie-iunie 2006 au frecventat cursurile la Centrul Național de Perfecționare a Cadrelor din Industria Turismului în total 253 de

persoane, cu încasarea sumei totale de 520,0 mii lei. Totodată, în perioada respectivă de către Ministerul Culturii și Turismului au fost eliberate 217 brevete de turism, încasând suma de 122,0 mii lei, din care câte 61,0 mii lei au fost transferate la bugetul de stat și în contul Fondului special pentru promovarea și dezvoltarea turismului.

În perioada vizată, la rîndul său Camera de Licențiere a eliberat 46 licențe, cu dreptul de activitate în domeniul turismului, încasând la fel plățile corespunzătoare.

Concluzie. Din cele expuse se constată necesitatea stringentă a expertizării cadrului legislativ ce reglementează activitatea turistică în republică și elaborarea unui mecanism de implementare a acestuia, ce va exclude birocratizarea procesului de legiferare a activității turistice.

Pct.8 Analiza procesului de organizare și gestionare a mecanismului de verificare a plângerilor parvenite de la cetățeni și agenți economici

Conform punctului 90 referitor la eficientizarea controlului asupra executării actelor legislative și normative, decretelor și deciziilor Președintelui Republicii Moldova, stipulat în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1379 din 13.12.2004 „Cu privire la realizarea unor acțiuni întru eficientizarea activității autorității administrației publice centrale și locale”, inclusiv punctul 3 al Hotărârii Guvernului nr.165 din 11.02.2005 „Despre executarea actelor legislative și normative, decretelor și deciziilor Președintelui Republicii Moldova de către autoritățile administrației publice centrale în anul 2004 și măsurile de redresare a situației”, efectuarea lucrărilor de secretariat în aparatul central al ministerului se asigură în strictă conformitate cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare. Prin ele sunt formulate cerințele față de procedura de perfectare, evidență și control a documentelor, prezentarea proiectelor de acte normative și legislative, stipulate în Legea Republicii Moldova „Privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale”, nr.317-XV din 18.07.2003, Hotărârea Guvernului nr. 287 din 28.03.2000 „Privind aprobarea Instrucțiunii-tip despre organizarea și derularea controlului asupra executării actelor legislative, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor, dispozițiilor și însărcinărilor Guvernului în autoritățile administrației publice locale și în prefecturi ”, Hotărârea Guvernului nr.618 din 05.10.1993 "Pentru aprobarea Regulilor de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova", „Instrucțiunea cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în aparatul central a Ministerului, aprobată prin Ordinul nr. 87 din 11.04.2002 etc.

În scopul eficientizării lucrărilor de secretariat și a controlului asupra executării actelor legislative și normative în aparatul central al Ministerului, a fost elaborat și implementat Programul electronic de evidență, control și executare a documentelor, reactualizată permanent Baza de date a Programului respectiv cu corespondenții și informația parvenită în adresa Ministerului. Programul electronic al Serviciului Secretariat asigură prelucrarea datelor ce țin de documentele de intrare, ieșire, fiecare din aceste categorii fiind separat identificată în fișa de evidență. Selectarea fișelor

identificatoare, a registrelor corespondenților și subdiviziunilor, a informației solicitate, tabelor statistice, se produce opțional, conform datelor de înregistrare a fluxului de circulație a documentelor: intrare-ieșire, tip de document, corespondent etc. Programul este „receptiv” la cazurile corespondent, executanți, termene executare etc, care pot fi identificate după indicii stabiliți.

Obiectivele Programului sunt clar definite și asigură mecanismul controlului intern, operativitatea și eficacitatea în efectuarea lucrărilor de secretariat din cadrul aparatului central al Ministerului.

Efectuarea lucrărilor de secretariat se asigură în strictă conformitate cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare.

Conform cerințelor stipulate în Hotărârea Guvernului nr.287 din 28.03.2000, Ministerul a prezentat, la datele de 10 și 25 ale fiecărei luni, Note informative cu privire la executarea actelor legislative și normative a însărcinărilor organelor ierarhic superioare, potrivit tipizatei anexate la Hotărârea respectivă.

În scopul consolidării disciplinei de stat în domeniul executării actelor legislative și normative, decretelor și însărcinărilor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, organizării și exercitării controlului eficient, îmbunătățirii calității documentelor elaborate de către funcționarii aparatului central a ministerului, a fost emis Ordinul nr.240 din 10 august 2005 „Cu privire la organizarea și exercitarea controlului asupra executării actelor legislative și normative, Decretelor și însărcinărilor Președintelui Republicii Moldova și dispozițiilor Guvernului”, care stipulează clar responsabilitățile ce revin directorilor direcțiilor generale, șefilor de direcții și servicii a ministerului.

Pe parcursul anului 2005 în adresa Ministerului au parvenit și au fost înregistrate 3646 documente de intrare. Au fost înregistrate 1180 documente de ieșire, elaborate din inițiativa ministerului, emise și înregistrate 369 ordine activitate de bază, 134-d ordine cu privire la delegații, 317-p ordine cu privire la personalul aparatului central al ministerului. Au fost eliberate 312 autorizații privind exportul provizoriu a instrumentelor muzicale și 1151 certificate de scoatere a bunurilor culturale peste hotarele Republicii Moldova.

Conform datelor oferite de Programul electronic al Serviciului secretariat, în perioada de referință au fost înregistrate și luate la evidență și control - 1063 documente parvenite de la instituțiile ierarhic superioare, după cum urmează:

Președinția Republicii Moldova – 93 documente;

Parlamentul Republicii Moldova – 67 documente;

Guvernul Republicii Moldova – 903 documente.

Intru asigurarea dreptului cetățenilor la petiționare și audiență, funcționarii publici ai aparatului central a ministerului s-au călăuzit în activitatea sa de prevederile Legii Republicii Moldova nr.190-XIII din 19 iulie 1994 "Cu privire la petiționare", Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.46-II din 17 februarie 1997 „Cu privire la asigurarea drepturilor cetățenilor la petiționare”, Hotărârilor Guvernului nr.533 din 06 iulie 2005 „Cu privire la organizarea audienței”, nr.208 din 31 martie 1995 „Pentru aprobarea Instrucțiunilor privind ținerea lucrărilor de secretariat referitoare la petițiile persoanelor fizice, organizațiilor legal constituite, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor Republicii Moldova”, și modificările aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.441 din 27.04.2004, alte acte normative.

Actele legislative și normative sus-menționate stipulează modalitatea de evidență, control și examinare a petițiilor în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor.

În perioada raportată în adresa Ministerului au parvenit 109 petiții. Evidența și controlul examinării petițiilor se efectuează computerizat. Programul electronic al Serviciului Secretariat, în mod eficient și util, asigură mecanismul controlului intern de evidență și control, examinarea în termenii stabiliți de lege a petițiilor, operativitatea circuitului intern de documente și petiții.

Au fost examinate petiții ale cetățenilor parvenite prin intermediul instituțiilor ierarhic superioare, după cum urmează :

Președinția Republicii Moldova - 30 petiții;

Parlamentul Republicii Moldova - 8 petiții;

Guvernul Republicii Moldova - 63 petiții;

Total petiții parvenite de la instituțiile ierarhic superioare: - 101 petiții.

Petiții parvenite de la alte instituții - 8 petiții;

Total petiții parvenite în adresa ministerului - 109 petiții.

Petițiile au fost examinate în conformitate cu legislația în vigoare, majoritatea dintre ele având aceleași subiecte comune : majorarea salariilor, acordarea de ajutor financiar, situația dificilă din instituțiile în care activează, problema spațiului locativ, asistență socială, probleme ale procesului instructiv și vocațional etc.

Întru executarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.533 din 06 iunie 2005 „Cu privire la organizarea audienței”, în cadrul audiențelor la Ministerul Culturii și Turismului cetățenii au abordat probleme generate de stări conflictuale în colectivele subordonate, unele cu caracter profesional și social, altele cu caracter personal.

Secția petiții și audiență a Aparatului Guvernului Republicii Moldova a întocmit o notă informativă ca urmare a generalizării despre examinarea petițiilor adresate Guvernului și audiența cetățenilor pe perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2006, în care s-a menționat că petițiile expediate (33) în adresa ministerului au fost examinate în termenii fixați.

Pct.9 Aprecierea proiectelor de finanțare străină care sînt supravegheate de minister, cu verificarea principiilor de selectare a angajaților care coordonează lansarea și administrarea proiectelor

La examinarea acestei probleme MCT face referire la Regulamentul cu privire la deplasările în străinătate aferente activității culturale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova 178 din 23 februarie 2004; Strategiei de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003-2015, aprobată prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova 1065 din 2 septembrie 2003; decizii ale Prim-ministrului; documente interne, ca Regulamentul Direcției relații internaționale și armonizare europeană.

Programe, granturi:

Principala strategie de ramură în domeniul turismului este Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003-2015, care prevede, printre altele, următoarele obiective:

- Revitalizarea meșteșugurilor populare
- Crearea pensiunilor agroturistice
- Crearea bazei informaționale a produsului turistic rural
- Promovarea turismului rural

Alte programe guvernamentale precum SCERS, „Satul Moldovenesc”, „Modernizarea țării – bunăstarea poporului” de asemenea conțin câte un compartiment „Turism” și în special referințe la turismul rural.

Principalul proiect implementat întru dezvoltarea turismului rural este proiectul PNUD Moldova „Dezvoltarea durabilă a turismului”, demarat în noiembrie 2000 și care urmează să se finalizeze în noiembrie 2006 (bugetul total – 540.000 USD) (*descrierea proiectului – în anexă*). Prin scrisoarea semnată de Prim-ministrul RM, dl V. Tarlev nr. 2206-727 din 28 iunie 2001 și adresată dlui Soren Tejno, Reprezentant permanent al PNUD în RM, în calitate de coordonator național pentru acest proiect a fost numită dna Tatian Lopicus, actualmente prim-vice-ministru al Culturii și Turismului.

Alte proiecte care s-au desfășurat în mod independent sunt următoarele:

Proiect în valoare de 20.000 USD acordați de către Fundația Eurasia ONG-ului „Habitat” din or. Rezina (2003-2005); Proiectul „Dezvoltarea rurală” în valoare de 30.000 USD, finanțat parțial de Fundația Soros și o fundație din Polonia, desfășurat de către ANTREC în 2001-2002; Proiectul de dezvoltare a turismului rural în regiunea transfrontalieră „Rural ECOTUR”, susținut de Comisia Europeană în cadrul Programului TACIS (valoarea totală – 180.000 EUR, durata: 2002-2004).

În același context, MCT a beneficiat și de 3 granturi culturale acordate de Guvernul Japoniei:

- Teatrul Național „M. Eminescu” – utilaj de sonorizare („Sound – 2000”) a fost implementat în anul 2002 (aprox. 363.300 USD)
- Palatul Național – echipament audio, martie 2004, 380.000 USD;
- Muzeul Național de Arte Plastice echipament audio-vizual și pentru expoziții, urmează a fi implementat pînă la sf. anului curent

Pentru anul 2007 este programat Teatrul de Operă și Balet.

Observatii

Din discuțiile cu persoane responsabile MCT s-a constatat că nu există o evidență/cunoaștere, cu excepția informației de mai sus, privind faptul în ce măsură personalul MCT este implicat sau nu în supravegherea / monitorizarea / gestionarea / executarea unor proiecte de asistență străină sau aceste date nu sunt cuantificate / evidențiate.

Pct.10 Identificarea angajaților ministerului și instituțiilor subordonate acestuia la compartimentul deținerii unor funcții de conducere, fondatori sau deținători de acțiuni la careva întreprinderi private

În scopul executării sarcinilor trasate, au fost verificați funcționarii aparatului Ministerului (67 persoane), precum și unii conducători ai instituțiilor subordonate (43 persoane).

Potrivit datelor din registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor unii funcționari publici încălcând art. 13 al Legii Serviciului Public, dețin la moment funcții de conducere sau sunt fondatori, deținători de acțiuni, la careva întreprinderi private:

- dl Ghimpu Dina, consultant, figurează în calitate de asociat cu cota de participare de 33% din capitalul social de 5400 lei la Firma „ANDA” SRL (IDNO 1003600104926);

- dna Barlad Olga, consultant, figurează în calitate de asociat la Întreprinderea Individuală „TINU BARLAD” (numărul de înregistrare 105057351), precum și în calitate de asociat cu cota de participare de 34% din capitalul social de 50000 lei la Casa de Schimb Valutar „PAPIRUS-PRIM” (numărul de înregistrare 102054058);

- dna Lisac Lidia, șef adjunct a Direcției Reglementarea Activității Turistice, figurează în calitate de asociat cu cota de participare de 33% din capitalul social de 5400 lei la Societatea cu Răspundere Limitată „BANLIS-COM” (numărul de înregistrare 102097038), precum și în calitate de administrator la Societatea pe Acțiuni „FETIDA” (numărul de înregistrare 103074989);

- dna Popușoi Maria, șef a Direcției Analiza Statistică și Marketing, figurează în calitate de asociat cu cota de participare de 78% din capitalul social de 5400 lei la Firma de Audit „M&K” S.R.L. (IDNO 1002600024917);

- dl Ursachi Gheorghe, consultant, figurează în calitate de asociat cu cota de participare de 50% din capitalul social de 5400 lei la S.C. „LOZIMPEX” S.R.L. (IDNO 1005600040510).

Potrivit prevederilor Legii nr.1264-XV din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, de către persoanele nominalizate (cu excepția Dlui Ursachi Gheorghe) au fost depuse Declarațiile cu privire la veniturile și proprietățile obținute în anul 2005, și ca urmare a examinării acestora constatăm declararea veniturilor la compartimentul „Venitul obținut din valori mobiliare și cote de participare în capitalul agenților economici” doar la un singur funcționar din cei menționați – Dna Olga Barlad.

Concluzie. Din cele relatate concluzionăm, că declarațiile depuse de către funcționarii MCT nu au fost la nivelul convenit examinate, faptul declarării de către un funcționar a venitului obținut din cota parte din capitalul agenților economici urma să ducă la redresarea situației ce țin de modificările documentelor de constituire a agenților economici cu excluderea din categoria asociațiilor și fondatorilor.

Pct.11 Identificarea căilor și mijloacelor de înlăturare a neajunsurilor depistate cu înaintarea propunerilor concrete.

În calitate de propuneri pentru continuarea implementării strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției în cadrul instituțiilor publice, inclusiv MCT, se propun următoarele:

Nr. d/o	Măsuri de prevenire a corupției	Mijloace/tehnici de realizare
1.	Promovarea transparenței și asigurarea accesului la informațiile cu caracter public	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Crearea serviciilor de relații cu publicul și a serviciilor de presă (în instituțiile în care asemenea servicii nu există); ▪ elaborarea și aplicarea Regulamentului cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a informațiilor oficiale și publicarea de către instituția publică a unui raport anual privind asigurarea accesului la informații cu caracter public; ▪ lansarea paginilor WEB a autorităților și instituțiilor publice care nu dispun de ele; ▪ standardizarea cerințelor față de paginile WEB existente ale autorităților și instituțiilor publice, în particular, stabilirea unei liste minime obligatorii de informații despre activitatea instituțiilor pentru plasarea pe pagina WEB, stabilirea unor termene unice de actualizare a informațiilor, etc.; ▪ instituirea unor sisteme informatice de recepționare și de alegere a ofertelor pentru achizițiile publice (licitații electronice); ▪ publicarea de către instituțiile publice (inclusiv pe paginile WEB) a următoarelor informații: <ul style="list-style-type: none"> — proiectele de acte normative elaborate în cadrul instituției (cu cel puțin 30 zile până la ...) — rapoartele privind activitatea instituției; — rezultatele controalelor efectuate de conducerea instituției și alte organe abilitate; — modul de funcționare a instituției și atribuțiile exacte ale acesteia; — bugetul și modul în care sunt cheltuiți banii publici (venituri și cheltuieli pe categorii și articole); — modul de numire în funcție a conducătorilor, de angajare a funcționarilor și de concediere a acestora; — planurile de activitate; — deciziile care se iau în diverse chestiuni; — achizițiile publice efectuate și cele preconizate; — concursurile pentru suplinirea posturilor de lucru; — măsurile luate față de funcționarii asupra cărora există plângeri sau denunțuri privind comiterea faptelor de corupție; — soluționarea petițiilor. ▪ instituirea unor norme transparente și obiective de promovare și evaluare a funcționarilor; ▪ organizarea unor activități independente de audit; ▪ realizarea unor dări de seamă publice (cu participarea reprezentanților mass-media, societății civile și ai altor instituții publice), ▪ conlucrarea cu societatea civilă în proiectarea activității și la luarea deciziilor, în special a celor strategice și de importanță socială deosebită.
2.	Cultivarea eticii funcționarilor publici	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborarea, aplicarea și monitorizarea respectării codului de conduită (codului etic) al funcționarilor publici;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ includerea mențiunilor privind obligația de respectare a codului de conduită în contractul de muncă; ▪ aducerea codului de conduită la cunoștința publicului prin afișare în incinta instituției, plasare pe pagina WEB, precum și mediatizare în presa scrisă, prin intermediul posturilor de radio și televiziune; ▪ tipărirea și diseminarea materialelor promoționale cu elemente de cultivare a eticii funcționarilor publici (leflats-uri, pancarte cu imagini sugestive și enunțuri educative).
3.	Prevenirea și soluționarea conflictelor de interese	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Familiarizarea funcționarilor cu prevederile legale în materie de conflict de interese (seminare, training-uri); ▪ stabilirea domeniilor din cadrul instituției publice în care pot apărea conflicte de interese; ▪ instituirea unor sisteme și proceduri de soluționare a conflictelor de interese; ▪ elaborarea și propagarea permanentă a unor îndrumări privind declararea conflictului de interese adresate funcționarilor din instituție; ▪ includerea mențiunilor privind declararea conflictului de interese în codurile etice; ▪ atenționarea permanentă a funcționarilor privitor la obligația de a declara existența unor conflicte de interese; ▪ documentarea integrală a declarațiilor privind conflictele de interese și înregistrarea tuturor acțiunilor luate în legătură cu acestea; evidența ? ▪ revizuirea și actualizarea periodică a procedurilor referitoare la conflictul de interese și mecanismele de control intern a instituțiilor publice.
4.	Familiarizarea temeinică cu prevederile legale referitoare la corupție	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Difuzarea textelor actelor normative anticorupție; ▪ participarea funcționarilor la diverse seminare în materie anticorupție desfășurate cu suportul ONG; ▪ organizarea unor lecții de perfecționare profesională a funcționarilor în subiectul normelor legale referitoare la corupție; ▪ includerea cerinței de a cunoaște dispozițiile privitoare la corupție la atestarea cadrelor sau alte acțiuni de acest gen.
5.	Promovarea consecventă a unei politici de cadre axată pe integritatea și incoruptibilitatea funcționarilor publici	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Angajarea prin concurs public și transparent a candidaților la funcțiile din instituțiile publice; ▪ stabilirea unor criterii profesionale clare și exacte de selectare a candidaților într-o funcție publică; ▪ includerea în contractul de muncă a funcționarilor a prevederilor despre angajamentele și responsabilitățile pentru eventualele fapte de corupție; ▪ stabilirea obligației exprese pentru personalul de conducere al instituțiilor publice privind prevenirea și contracararea cazurilor de corupție ale subalternilor; ▪ evaluarea capacităților funcționarilor publici în contextul integrității și incoruptibilității, și stimularea explicită (prin anunțarea temeiului pentru care se face premiarea persoanei respective) materială și morală a funcționarilor incoruptibili; ▪ utilizarea în unele instituții de drept a testului poligraf (detectorului de minciuni) în cazurile când există suspiciuni privind acte de corupție.
6.	Crearea unor mecanisme de sesizare anonimă a actelor de corupție	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborarea și adoptarea Legii cu privire la avertizorul de integritate în cadrul administrației publice și serviciilor publice. ▪ Punerea la dispoziția publicului a liniilor telefonice (inclusiv a celor de poștă electronică (e-mail)), precum și a unei rubrici special

		<p>rezervată pe pagina WEB pentru a formula plângeri referitoare la fapte de corupție în rândul funcționarilor instituției publice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Instalarea unor boxe (lădițe) în incinta instituției publice, la care cetățenii pot pune sesizări referitoare la actele de corupție săvârșite de funcționari instituției; ▪ Plasarea în incinta instituțiilor a unui panou cu numărul de telefon specializat al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și la care cetățenii pot sesiza acest organ de drept despre actele de corupție comise de funcționarii din instituția publică;
7.	Evaluarea sistematică a nivelului de corupție	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Testarea (chestionarea) funcționarilor publici în contextul rezistenței la corupție și aplicarea operativă a măsurilor disciplinare în cazurile în care s-au constatat încălcări ale prevederilor legale și normelor interne; ▪ sondarea opiniei funcționarilor cu privire la aspectele negative din activitatea profesională; ▪ identificarea și monitorizarea locurilor de muncă, posturilor și categoriilor de personal vulnerabile din punct de vedere al riscurilor de corupție.
8.	Debirocratizarea instituțiilor publice și eficientizarea managementului de personal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Simplificarea procedurilor de examinare a cererilor sau altor solicitări ale cetățenilor adresate instituțiilor publice; ▪ reducerea numărului de persoane însărcinate a soluționa o cerere; ▪ conlucrarea între diverse instituții publice în scopul de a evita dublarea activității acestora; ▪ micșorarea numărului de acte solicitate beneficiarilor pentru soluționarea cererilor; ▪ punerea la dispoziția cetățenilor a unor ghiduri în care să fie reflectate clar și succint procedura, termenele, actele necesare, temeiurile juridice și alte condiții necesare soluționării cererii; ▪ crearea unor servicii de consultanță în cadrul instituțiilor publice, care ar oferi informația necesară și ar sprijini cetățeanul, iar în cazul în care astfel de servicii există - eficientizarea lor; ▪ automatizarea procesului de activitate prin dotarea instituției cu tehnică modernă și crearea rețelelor informatice interne (Intranet); ▪ crearea unor modalități automatizate de interacțiune cu cetățenii.
10.	Colaborarea cu organizațiile neguvernamentale specializate în prevenirea corupției	<p>ONG specializate în prevenirea corupției sunt în măsură de a oferi consultanță și asistență instituțiilor publice sub diverse aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să desfășoare seminare, training-uri de familiarizare a funcționarilor cu dimensiunile corupției, consecințele economice, politice și sociale ale acestui fenomen, prevederile legale referitoare la corupție, etc.; ▪ să participe la acțiunile de cultivare a eticii profesionale, sub aspectul integrității anticorupție; ▪ să ofere literatură științifică și metodică în materie de prevenire a corupției; ▪ să efectueze evaluarea nivelului de corupție în instituțiile publice sau să acorde suport instituțiilor în acest proces; ▪ să acorde consultanță competentă la elaborarea măsurilor de prevenire a corupției în instituții; ▪ să contribuie la depistarea verigilor mai vulnerabile față de corupție; ▪ să organizeze campaniile de propagandă anticorupție și să ofere material propagandistic în domeniu.
11.	Participarea la	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Susținerea realizării cercetărilor sociologice ale organizațiilor

	campanii educaționale anticorupție	specializate în subiectul percepției corupției pentru obținerea unui tablou în dinamica a dimensiunii fenomenului corupției; <ul style="list-style-type: none">▪ introducerea în dezbaterile publice a unor indicatori de măsurare a corupției evaluați în baza cercetărilor sociologice la tema vizată;▪ diseminarea rezultatelor cercetărilor sociologice cu ajutorul unor conferințe de presă, mese rotunde, emisiuni la radio și televiziune;▪ participarea instituțiilor publice la realizarea unei campanii incitative de descurajare a comportamentelor corupte în sectorul public cu elogierea incoruptibilității și a funcționarilor onești.
--	--	---

20 iulie 2006